

Załącznik
Do Uchwały NR XXXIV/270/2009
Rady Miejskiej w Strykowie
z dnia 29 maja 2009 r.

**PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH
AZBEST
Z TERENU MIASTA I GMINY STRYKÓW**

SPIS TREŚCI

1. Podstawa formalna wykonania pracy	4
2. Cel programu	4
3. Rodzaje azbestu i oddziaływanie na środowisko i zdrowie człowieka	4
4. „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”	6
5. Przepisy prawne dotyczące postępowania z materiałami i odpadami zawierającymi azbest	8
6. Informacje zawarte w wojewódzkim, powiatowym i gminnym planie gospodarki odpadami	12
7. Bilans materiałów zawierających azbest znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Stryków – stan aktualny	13
8. Prognozowane ilości wytwarzanych (usuwanych) odpadów zawierających azbest oraz przewidywane koszty ich usuwania i unieszkodliwiania	15
9. Możliwości pozyskiwania środków finansowych	17
10. Podsumowanie	19
11. Załączniki	20

Spis załączników

1. Wykaz podmiotów posiadających decyzję Starosty Zgierskiego zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest, wytwarzanymi na terenie Powiatu Zgierskiego
2. Wzór oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest
3. Wzór informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania
4. Wzór informacji o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone

1. Podstawa formalna wykonania pracy

Podstawą formalną wykonania pracy polegającej na przeprowadzeniu inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest występujących na terenie Miasta i Gminy Stryków wraz z programem ich usuwania stanowi UMOWA NR 6/2008 zawarta w dniu 29. 05. 2008 r. pomiędzy Gminą Stryków a Ośrodkiem Badawczo – Rozwojowym Ekologii Miast w Łodzi.

2. Cel programu

Celem programu jest:

- usunięcie z terenu Miasta i Gminy Stryków stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
- wyeliminowanie u mieszkańców Gminy negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych azbestem i ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań,
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji negatywnego oddziaływania azbestu na środowisko oraz doprowadzenie do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych i norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- pomoc mieszkańcom Miasta i Gminy Stryków w zgodnej z obowiązującymi przepisami prawa realizacji kosztownej wymiany płyt cementowo-azbestowych.

3. Rodzaje azbestu i oddziaływanie na środowisko i zdrowie człowieka

Nazwa azbest stosowana jest dla minerałów o włóknistej budowie, naturalnie występujących w przyrodzie, które wykazują dużą odporność na wysoką temperaturę, działanie czynników chemicznych i ścieranie, właściwości dźwiękoszczelne oraz znaczną wytrzymałość na rozciąganie. Azbest jest izolatorem termicznym i elektrycznym. Dzięki takim właściwościom znalazł on zastosowanie w produkcji ok. 3000 różnych wyrobów (m. in. azbestowo-cementowych, włókienniczych, ciernych), przy czym podstawowy udział, w ogólnej ilości wytwarzanych materiałów zawierających azbest, miały wyroby azbestowo-cementowe stosowanych w budownictwie (85% całkowitego wykorzystania w gospodarce).

Uwzględniając zawartość azbestu w wyrobie, stosowane spoiwo i gęstość wyrobu, wyroby podzielono na dwie klasy:

Klasa I – wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000 kg/m^3 , określane jako „miękkie”, zawierające powyżej 20% azbestu (do 100%). Wyroby „miękkie” łatwo ulegają uszkodzeniom, co powoduje znaczną emisję włókien azbestowych do otoczenia. Do tej grupy należą m. in.: koce gaśnicze, materiały i wykładziny cierne, szczeliwa plecione.

Klasa II – obejmująca wyroby o gęstości powyżej 1000 kg/m^3 , określane jako „twarde”, zawierające poniżej 20% azbestu. Włókna azbestowe znajdujące się w wyrobach „twardych” są silnie związane i nawet przy mechanicznych uszkodzeniach stosunkowo niewielka ich ilość przedostaje się do otoczenia. Zagrożenie występuje podczas mechanicznej obróbki (cięcie, wiercenie otworów) wyrobów „twardych” oraz podczas zrzucania z wysokości. Do tej grupy należą bardzo rozpowszechnione w kraju płyty azbestowo-cementowe faliste oraz płyty „karo” używane do pokrywania dachów, a także płyty płaskie wykorzystywane jako elewacje w budownictwie wielorodzinnym na terenach osiedli miejskich.

W Polsce w latach 80-tych w ciągu roku wykorzystywano ok. 100 tys. ton azbestu. W tym okresie ostatecznie zostało udokumentowane działanie rakotwórcze azbestu. Ze względu na jego szkodliwe działanie na zdrowie w 1999 r. wprowadzono w naszym kraju zakaz stosowania azbestu.

Szkodliwy wpływ azbestu na organizm związany jest przede wszystkim z narażeniem na wdychanie powietrza, w którym zawieszono są włókna azbestu. Stopień negatywnego oddziaływania zależy głównie od liczby włókien, które zatrzymane zostały w płucach oraz od ich właściwości fizycznych (najgroźniejsze są włókna długie i cienkie docierające do końcowych odcinków układu oddechowego, gdzie pozostają do końca życia, stanowiąc potencjalne zagrożenie powstania zmian chorobowych nawet po wielu latach).

Narażenie zawodowe na pył azbestowy może spowodować wystąpienie szeregu schorzeń w obrębie układu oddechowego takich jak: łagodne zmiany opłucowe, pylica azbestowa, rak płuc, międzybłoniaki opłucnej i otrzewnej oraz raka płuc.

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż przy narażeniu pozazawodowym, tj. podczas przebywania w pobliżu wyrobów zawierających azbest, realne zagrożenie występuje tylko w przypadku uszkodzonej struktury wyrobu, gdy włókna azbestowe uwalniane są do powietrza atmosferycznego.

Dostępne dane wskazują, że azbest obecny w wodzie pitnej nie wykazuje szkodliwego działania na zdrowie. Z tego względu zastępowanie rur azbestowo-cementowych w instalacjach ziemnych przed okresem ich technicznego zużycia nie jest konieczne.

4. „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”

Podstawowe założenia dotyczące procesu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie kraju określone zostały w przyjętym przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 maja 2002 r. „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Polski” (Program). Według przyjętych w nim oszacowań w Polsce znajduje się **15 466 tys. ton** wyrobów zawierających azbest, w tym:

- **14 866 tys. ton** płyt azbestowo-cementowych (1 351 500 tys. m²),
- **600 tys. ton** rur i innych wyrobów azbestowo-cementowych.

Głównym celem Programu jest całkowite usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów azbestowych do **2032 roku**, przy czym składowanie przyjmuje się jako jedyną metodę unieszkodliwiania.

Zwykle przyjmuje się, że trwałość wyrobów wynosi ok. 30 lat, z tego względu termin całkowitego usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest ustalono na koniec 2032 roku. Azbest traktowany jest jak odpad niebezpieczny. Ze względu na dużą ilość takich materiałów i problemy związane z ich usuwaniem i unieszkodliwianiem, działanie podzielono na trzy przedziały czasowe: 2003-2012, 2013-2022 i 2023-2032. Zgodnie z przyjętymi szacunkami, ilość powstających (usuwanych) odpadów zawierających azbest w poszczególnych okresach dla całego kraju i dla województwa łódzkiego, będzie wynosić:

	<u>2003-2012</u>	<u>2013-2022</u>	<u>2023-2032</u>
Polska	5 413 275 Mg	6 186 600 Mg	3 866 623 Mg
Woj. łódzkie	406 136 Mg	464 156 Mg	290 098 Mg

Przyjęte wartości oznaczają, że przewiduje się iż najwięcej odpadów zawierających azbest (40%) zostanie usuniętych w okresie od 2013 do 2022 roku, nieco mniej – 35% w pierwszym dziesięcioleciu realizacji programu, a w ostatnim okresie (od 2023 do 2032 roku) – 25%. Oszacowano, że całkowity koszt usunięcia wyrobów azbestowych wyniesie **ok. 48 mld zł**. W Programie określone zostały główne kierunki działań na poziomie krajowym, wojewódzkim i lokalnym, których realizacja umożliwi usunięcie wszystkich wyrobów azbestowych w założonym terminie.

Tab. 1. Główne kierunki działań

Poziom	Wybrane zadania realizujące „Program...”
Centralny (krajowy)	- przeprowadzanie uzgodnień międzyresortowych w zakresie prac związanych z realizacją Programu, - współpraca z ministrem właściwym ds. finansów publicznych i pełnomocnikiem rządu ds. obsługi środków finansowych z UE w zakresie przekazywania i dysponowania środkami z funduszy wspólnotowych, - współpraca z instytucjami udostępniającymi środki finansowe na realizację Programu (np.: BOŚ, WFOŚ i GW), - bieżąca analiza danych oraz modyfikacja programu
Samorządu województwa	- koordynacja działań na poziomie powiatowym i gminnym, - opracowanie planu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie województwa (do 31. 12. 2006 r.), - budowa składowisk
Lokalny	<u>Samorządu powiatowego</u> - koordynacja działań w gminie i powiecie, - opracowanie planu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu (do 31. 12. 2006 r.), - wydawanie pozwoleń firmom budowlanym i transportowym, <u>Samorządu gminnego</u> - inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie gminy oraz

	opracowanie gminnego programu usuwania wyrobów zawierających azbest (do 31. 12. 2006 r.), - stworzenie planu gospodarki odpadami, w tym niebezpiecznymi zawierającymi azbest, - pozyskiwanie środków finansowych na działania związane z usuwaniem azbestu z terenu gminy.
--	--

Zebrane dotychczas informacje dotyczące procesu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie kraju nie są pełne, co sprawia trudności w przeprowadzeniu oceny stopnia realizacji w zaplanowanych w Programie działań i zadań.

W Sprawozdaniu z Działania Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego (GUNB) w sprawie wykonywania rządowego „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” z 23 kwietnia 2007 r. przedstawiono wyniki realizacji zadania polegającego na „Prowadzeniu analizy i oceny możliwości bezpiecznego użytkowania obiektów budowlanych z wbudowanymi wyrobami azbestowymi oraz stopnia dokonywania wymiany lub zabezpieczenia tych wyrobów w obiektach”.

Z informacji przekazanych do GUNB przez wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego z okresu od 7. 12. 2004 r. do 31. 12. 2006 r. wynika, że liczba przeprowadzonych „ocen” budynków i budowli wg nowych przepisów (rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest – Dz. U. Nr 71, poz. 649) w tym okresie wyniosła **127 319**. W okresie wcześniejszym, tj. od 1999 r. do III kwartału 2004 r. wykonano 730 3999 „ocen”. Ilość ocen obiektów budowlanych wykonanych zgodnie z przepisami określonymi w nowym rozporządzeniu, w stosunku do szacowanych na 1,5 mln szt. obiektów budowlanych na terenie Polski, w których wykorzystano materiały zawierające azbest, nie przekracza **9%**. Realizacja procesu demontażu zużytych materiałów zawierających azbest, posiadających I stopień pilności, przebiega zbyt wolno. Na 23 672 szt. budynków przewidzianych do demontażu, wykonano demontaż 714 szt. (ok. 3%). Nieco lepiej przedstawia się sytuacja rozbiórek obiektów inżynierskich w I stopniu pilności, na zgłoszonych 213 obiektów w I stopniu pilności – rozebrano 24 (ok. 11%). Przedstawione w Sprawozdaniu dane odnoszą się tylko do obiektów, dla których ocena została przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami. Obecnie nie jest możliwe oszacowanie ilości obiektów nie posiadających żadnej „oceny”. Ustalenie rzeczywistej liczby obiektów, ilości azbestu oraz stanu technicznego materiałów zawierających azbest jest niezbędne do realizacji zadań określonych w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski,,.

5. Przepisy prawne dotyczące postępowania z materiałami i odpadami zawierającymi azbest

Ustawy

1. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 520, z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016, z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628, z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11, poz. 84, z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. w sprawie zmiany ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 175, poz. 1458).
6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902).

7. Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085, z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199, poz. 1671, z późn. zm.).
9. Ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2005 r. Nr 10, poz. 72).

Akty wykonawcze

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2003 r. Nr 1, poz. 12).
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 218, poz. 1833, z późn. zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649).
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824).
5. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).
6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126).
7. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. Nr 280, poz. 2771).
8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 175, poz. 1439).
9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

Zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w wymienionych poniżej grupach i podgrupach z odpowiednim przypisanym kodem klasyfikacyjnym:

- 06 07 01* – odpady azbestowe z elektrolizy,
- 06 13 04* – odpady z przetwarzania azbestu,
- 10 11 81* – odpady zawierające azbest,
- 10 13 09* – odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych,
- 15 01 11* – opakowania z metali zawierających niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi,
- 16 01 11* – okładziny hamulcowe zawierające azbest,
- 16 02 12* – zużyte urządzenia zawierające wolny azbest,
- 17 06 01* – materiały izolacyjne zawierające azbest,
- 17 06 05* – materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 152, poz. 1736).

Zarządzenia

1. Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia wydzielanych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. Nr 19, poz. 231).

Obowiązujące przepisy dotyczące postępowania z materiałami i odpadami zawierającymi azbest określają liczne obowiązki i zadania w tym zakresie dla:

- organów samorządowych,
- właścicieli/zarządców nieruchomości na terenie których znajdują się materiały azbestowe
- przedsiębiorców prowadzących działalność, w wyniku której powstają odpady zawierające azbest.

Poniżej przedstawiono najważniejsze z nich.

Obowiązki gminy

- informowanie mieszkańców gminy o szkodliwym działaniu azbestu i materiałów zawierających azbest oraz obowiązku usuwania go przez właścicieli/zarządców nieruchomości,
- zbieranie informacji przekazywanych przez właścicieli/zarządców nieruchomości o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania, a także o wyrobach, których wykorzystywanie zostało zakończone,
- coroczne przekazywanie wojewodzie informacji przez wójta/burmistrza/prezydenta o rodzaju, ilości i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest (informacja powinna być złożona do 31 marca za poprzedni rok).

Obowiązki właścicieli (zarządców) nieruchomości

- kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie nieruchomości,
- przygotowanie i przekazanie organowi nadzoru budowlanego oceny stanu i dokumentacji miejsca gdzie występuje azbest,
- usuwanie wyrobów zawierających azbest zgodnie ze wskazaniami wynikającymi z przeprowadzonej oceny,
- przegląd i oznakowanie (zgodnie z przepisami) miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest,
- sporządzenie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest poprzez wykonanie spisu z natury,
- zgłoszenie właściwemu organowi architektoniczno-budowlanemu prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest

- uzyskanie pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi lub złożenie organowi informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (w zależności od ilości wytwarzanych odpadów),
- przeszkolenie przez uprawnioną instytucję pracowników w zakresie BHP przy zabezpieczeniu i usuwaniu tych wyrobów i przestrzegania procedur bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- przygotowanie szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest obejmującego m.in.:
  - identyfikację azbestu przewidzianego do usunięcia,
  - opis metody zastosowanej przy wykonywaniu planowanych prac,
  - ustalenie monitoringu powietrza niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac,

- opis zastosowanych zabezpieczeń eliminujących emisję azbestu do środowiska,
- zgłoszenie prac związanych z zabezpieczeniem lub usunięciem wyrobów zawierających azbest właściwemu organowi nadzoru budowlanego i właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy;
- posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego socjalnego zapewniającego prawidłowe prowadzenie prac,
- przeprowadzenie działań polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania zgodnie z obowiązującymi przepisami,

6. Informacje zawarte w wojewódzkim, powiatowym i gminnym planie gospodarki odpadami

Plan Gospodarki Odpadami Województwa Łódzkiego – 2011 (z uwzględnieniem lat 2012-2015) – PGOWL-2011

W Planie Gospodarki Odpadami Województwa Łódzkiego – 2011 przedstawione zostały dane z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego o stanie ilościowym wyrobów zawierających azbest na dzień 31. 12. 2006 r. wynika z nich, że:

- na terenie województwa wykazano ponad 2,0 mln Mg i ok. 800 km wyrobów zawierających azbest,
- na terenie Powiatu Zgierskiego u osób fizycznych wykazano: 747 711,4 m² płyt falistych, 8 905,0 m² płyt płaskich i 7 612,0 m rur i złącz azbestowych; u podmiotów gospodarczych wykazano: 2 445,0 m² płyt falistych i 4 229,5 m² płyt płaskich.

Obecnie na terenie województwa łódzkiego działają 2 składowiska przyjmujące odpady zawierające azbest:

- składowisko odpadów niebezpiecznych w Jadwinówce, gmina Radomsko (powiat radomszczański),
- kwatera odpadów niebezpiecznych na składowisku odpadów innych niż obojętne i niebezpieczne” Bagno-Lubień” w gminie Kleszczów (powiat bełchatowski).

Dotychczasowe obserwacje związane z gospodarką odpadami azbestowymi wskazują na istnienie największych problemów związanych z brakiem wsparcia ekonomicznego dla właścicieli wyrobów zawierających azbest przy ich demontażu i zbyt duże koszty jego demontażu oraz zbyt małą ilość składowisk przyjmujących wyroby azbestowe.

Do działań wspomagających gospodarkę odpadami w województwie łódzkim realizowanymi przez inne podmioty zaliczono aktualizację/sporzządzenie programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na różnych szczeblach oraz usuwanie wyrobów azbestowych (określony termin realizacji – 2007-2010).

Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Zgierskiego

„Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Zgierskiego” na okres od 2004 r. do 2007 r. z perspektywnymi działaniami do 2011 r., uchwalony przez Radę powiatu na początku 2004 r. określił szacunkową ilość powstających w ciągu roku na terenie powiatu odpadów zawierających azbest na 1804 Mg.

Gminny Plan gospodarki Odpadami dla Miasta-Gminy Stryków

W gminnym planie gospodarki odpadami opracowanym i przyjętym w 2004 r. przedstawione zostały ogólne informacje nt. rodzajów wyrobów stosowanych w budownictwie i w przemyśle oraz ilości azbestu zawartego w różnych materiałach. Wymieniono też cztery firmy posiadające zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku azbestu na terenie Gminy. W głównych celach i zadaniach gminnego planu gospodarki odpadami wymieniono przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji i opracowanie programu likwidacji azbestu.

7. Bilans materiałów zawierających azbest znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Stryków – stan aktualny

Gmina Miejsko-Wiejska Stryków położona jest w centralnej Polsce, należy do Powiatu Zgierskiego znajdującego się w podregionie łódzkim. Miasto-Gmina Stryków obejmuje 42 miejscowości (w tym 35 sołectw):

Anielin, Anielin Swędowski, Bartolin, Bratoszewice, Ciołek, Dobieszków, Dobra, Dobra Nowiny, Gozdów, Kalinów, Kiełmina, Klęk, Koźle, Lipka, Ługi, Michałowek, Orzechówek, Niesułków, Niesułków Kolonia, Nowostawy Górne, Osse, Ludwiny, Rokitnica, Sodówka, Sierznia, Smolice, Sosnowiec, Sosnowiec Pieńki, Stary Imielnik, Swędów, Tymianka, Krucice, Lipa, Warszawice, Cesarka, Wola Błędowa, Wrzask, Bronin, Wysoki, Zagłoba, Zelgoszcz.

Według danych GUS powierzchnia gminy wynosi 158 km², 8 km² stanowią tereny miejskie, 150 km² – tereny wiejskie. Liczba ludności w dniu 31. 12. 2006 r. wynosiła 12 166, w tym: 3 578 osób mieszkało w mieście, a 8 588 osób na wsi. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi ok. 77 mieszkańców na 1 km².

Inwentaryzację wyrobów zawierających azbest wraz z oceną stanu technicznego tych wyrobów zleconą przez Urząd Miasta-Gminy Stryków przeprowadził Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Ekologii Miast w okresie od lipca do września 2008 roku.

Informacje od właścicieli domów jednorodzinnych i małych firm uzyskiwano podczas bezpośrednich kontaktów z właścicielami/zarządcami nieruchomości, na których znajdowały się obiekty z materiałami zawierającymi azbest. Przeprowadzający wizje lokalną wypełniali kartę informacyjną o wyrobach zawierających azbest (załącznik nr 3), kartę oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest (załącznik nr 2) oraz kartę informacyjną o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone – wypełnioną tylko przez trzech właścicieli nieruchomości (załącznik nr 4). Naniesione dane potwierdzane były przez właściciela własnoręcznym podpisem. W przypadku, gdy właściciel nie chciał udzielić odpowiedzi lub był nieobecny sporządzano spis z natury. Właścicielom (zarządzającym) budynkami wielorodzinnymi, użytku publicznego, ogrodami działkowymi przekazywano do wypełnienia kartę informacyjną o wyrobach zawierających azbest i kartę oceny ich stanu. Wypełnione karty były odbierane przez pracowników OBREM.

Przeprowadzona inwentaryzacja wykazała, że na terenie Gminy Stryków znajdują się następujące ilości i rodzaje wyrobów zawierających azbest.

Tab. 2. Ilość wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Stryków

Rodzaj wyrobu zawierającego azbest	Ilość wyrobów zawierających azbest	
	m ² (lub m)	Mg*
Płyty faliste azbestowo-cementowe (m ²)	288 505	3 173,6
Płyty płaskie azbestowo-cementowe (m ²)	14 110	155,2
Rury i złącza azbestowo-cementowe (m)	4 800	52,8
Ogółem	302 615 m² + 4 800 m	3 381,6

* przy przeliczeniu danych przyjęto, że 1 m² płyty azbestowo-cementowej waży 11 kg; 1 mb rur waży 11 kg

Ilość wyrobów zawierających azbest określano jednostkach powierzchni – metrach kwadratowych lub długości w metrach (dla rur wodociągowych). Całkowita ilość wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie Gminy Stryków wynosi: **302 615 m²** płyt azbestowo-cementowych oraz **4 800 m** rur i złącz azbestowo-cementowych.

Uwzględniając przy przeliczeniu założenie, że 1 m² płyty azbestowo-cementowej waży 11 kg a 1 mb rur waży 11 kg można przyjąć, że na terenie Miasta i Gminy Stryków znajduje się ok. **3 381,6 Mg** wyrobów zawierających azbest.

Największy udział w całkowitej ilości wyrobów zawierających azbest – 93,8 % mają płyty faliste azbestowo-cementowe. Znacznie mniejszy udział mają płyty płaskie azbestowo-cementowe – 4,6 % oraz rury i złącza azbestowo-cementowe – 1,6%.

Ilość wyrobów zawierających azbest w Mg przypadająca na 1 km² powierzchni gminy wynosi – **21,40 Mg**. Natomiast ilość wyrobów zawierających azbest przypadająca na 1 mieszkańca gminy – **0,28 Mg**. Ilość materiałów azbestowych przypadająca na 1 km² powierzchni w Gminie Stryków oraz ilość wyrobów przypadająca na jednego jej mieszkańca jest niższa od średniej dla Polski, gdzie średnia ilość wyrobów zawierających azbest wynosiła: **49,46 Mg/km²** i **0,40 Mg/mieszkańca**.

Wyniki oceny stanu technicznego zinwentaryzowanych materiałów azbestowych przedstawiono poniżej.

Tab. 3. Ocena stanu wyrobów azbestowych z terenu Miasta i Gminy Stryków

Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest	%
Stopień pilności I (wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie)	2,5
Stopień pilności II (ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku)	96,0
Stopień pilności III (ponowna ocena w terminie do 5 lat)	1,5

Tylko nieznaczna część płyt azbestowo – cementowych (2,5 %) wymaga bezzwłocznej wymiany lub naprawy. Pozostałe (96 %) powinny być ponownie ocenione w ciągu jednego roku. Przeprowadzenie oceny w dłuższym terminie (do 5 lat) dotyczy niewielkiej ilości materiałów zawierających azbest (rury i złącza).

Przeprowadzona inwentaryzacja na terenie Gminy Stryków nie wykazała występowania „dzikich” wysypisk odpadów zawierających azbest.

8. Prognozowane ilości wytwarzanych (usuwanych) odpadów zawierających azbest oraz przewidywane koszty ich usuwania i unieszkodliwiania

Przyjmując założenia zawarte w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” o ilości powstających (usuwanych) odpadów z azbestem dla trzech okresów od 2003 do 2032 roku, określono przybliżone wartości wytwarzanych odpadów zawierających azbest dla Gminy Stryków.

Przewiduje się, że w poszczególnych okresach usunięte zostaną następujące ilości materiałów azbestowych:

- od 2003 do 2012 r. – 1 183,6 Mg (35%),
- od 2013 do 2022 r. – 1 352,7 Mg (40%),
- od 2023 do 2032 r. - 845,3 Mg (25%).

Największe koszty będą związane z usuwaniem materiałów azbestowych z terenu zabudowy jednorodzinnej.

Koszty demontażu i utylizacji płyt azbestowo-cementowych stosowanych w budownictwie są bardzo zróżnicowane i ulegają dużym wahaniom. Średnia cena za usługi obejmujące: demontaż, transport i składowanie płyt azbestowo-cementowych wykorzystywanych w budownictwie, przyjęta w przedsiębiorstwach działających na terenie woj. łódzkiego wynosi **ok. 30 zł/m²**.

Szacowany koszt usunięcia i unieszkodliwienia wszystkich płyt azbestowo-cementowych z obiektów budowlanych wyniósłby:

$$302\,615\text{ m}^2 \times 30\text{ zł/m}^2 = 9\,078\,450\text{ zł}$$

Wielu właścicieli nieruchomości znajduje się w trudnej sytuacji materialnej, dlatego **konieczne jest podjęcie działań pozwalających na dofinansowanie prac związanych z wymianą pokryć dachowych zawierających azbest.**

Przyjmując analogiczne założenie dot. kosztów jednostkowych usuwania i unieszkodliwiania wyrobów azbestowych (30 zł/m), dla innych wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie Gminy Stryków (rury i złącza) - szacunkowy koszt ich usunięcia wyniósłby **ok. 9 222 450 zł.**

Tab. 4. Harmonogram działania na lata 2008-2032

Lp	Działanie	Termin realizacji
1	Opracowanie regulaminu dofinansowania działań polegających na usunięciu i unieszkodliwieniu wyrobów zawierających azbest z budynków, budowli i instalacji	IV kwartał 2008 – I kwartał 2009
2	Prowadzenie działalności informacyjnej wśród mieszkańców o wpływie azbestu na zdrowie i środowisko oraz zasadach usuwania wyrobów zawierających azbest	2008-2032
3	Przygotowanie bazy danych o ilościach i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest na podstawie danych zawartych w kartach wypełnianych podczas przeprowadzania inwentaryzacji i oceny stanu technicznego materiałów zawierających azbest	2008
4	Coroczna aktualizacja bazy danych o materiałach zawierających azbest znajdujących się na terenie gminy	2009-2032
5	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	2008-2032
6	Zapewnienie środków finansowych z funduszu gminnego oraz pozyskiwanie środków z funduszy ochrony środowiska (i innych) na wsparcie działań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest	2008-2032
7	Monitorowania realizacji programu - coroczne sprawozdania z realizacji programu	2009-2032

Podstawowymi wskaźnikami monitorowania Programu będą: ocena ilości zdjętych i unieszkodliwionych materiałów zawierających azbest znajdujących się na obiektach budowlanych oraz wzrost poziomu świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z azbestem. Szczegółowy wykaz proponowanych wskaźników przedstawiono poniżej.

Tab.5. Wskaźniki monitorowania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Stryków”

Lp.	Wskaźnik	Jednostka
1.	Masa wytworzonych odpadów zawierających azbest powstałych podczas usuwania materiałów azbestowych z obiektów budowlanych	Mg/rok
2.	Masa wytworzonych odpadów zawierających azbest	Mg/rok

	poddanych unieszkodliwieniu	
3.	Stopień usunięcia wyrobów zawierających azbest	%
4.	Wykorzystanie środków finansowych zaplanowanych na realizację Programu	%
5.	Liczba i rodzaj prowadzonych działań edukacyjno-informacyjnych	Liczba i opis
6.	Liczba interwencji/wniosków zgłaszanych przez mieszkańców związanych z realizacją Programu i uzyskane efekty	Liczba i opis

Stała analiza wymienionych wskaźników umożliwi przeprowadzenie oceny efektywności realizacji programu usuwania wyrobów zawierających azbest.

9. Możliwości pozyskiwania środków finansowych

Środki Unii Europejskiej

Samorządy i instytucje publiczne mogą tworzyć projekty w zakresie gospodarki odpadami. W tym również odpadami azbestowymi, które będą wspierane ze środków pochodzących z :

- *Funduszu Spójności*, których wykorzystanie realizowane jest w oparciu o Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004-2006 i Strategię wykorzystania Funduszu Spójności na lata 2004-2006 (na wsparcie mogą liczyć inwestycje z dziedziny racjonalizacji gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi o wartości powyżej 10 mln euro),
- *Funduszy Strukturalnych*, gdzie mogą być wykorzystywane środki ze Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego np. na budowę, modernizację lub likwidację składowisk, czy remont obiektów , w których wymieniane są elementy konstrukcyjne z azbestem.

Przewiduje się, że w latach 2007-2013 będzie można pozyskać fundusze zewnątrz na projekty dotyczące mieszkalnictwa. Jeżeli program zostanie zaakceptowany, to stworzy nowe źródło dotacji dla działań w zakresie usuwania wyrobów azbestowych z budynków mieszkalnych.

Środki z funduszy ochrony środowiska

Fundusze ochrony środowiska na poziomie krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym tworzone są z opłat za korzystanie ze środowiska ponoszonych przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Część środków może być przeznaczana na działania związane z usuwaniem azbestu.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w ramach przedsięwzięć priorytetowych na rok 2008 w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi przewiduje wspomaganie działań związanych z unieszkodliwianiem odpadów niebezpiecznych (mogilniki, azbest) ujętych w programach gospodarki odpadami na terenie województwa łódzkiego.

Istnieje również możliwość uruchomienia programów na poziomie gminnym, przeznaczonych dla właścicieli obiektów w których występują materiały azbestowe. Częściowy zwrot kosztów następuje po przeprowadzeniu usunięcia wyrobów zawierających azbest po złożeniu przez właściciela dokumentów określających wielkość poniesionych kosztów.

10. Podsumowanie

Głównym celem „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Stryków” jest likwidacja zagrożenia dla środowiska i zdrowia mieszkańców związanego z obecnością materiałów azbestowych. Będzie to zadanie wieloletnie i wymagające poniesienia dużych kosztów. Zgodnie z założeniami określonymi w programie krajowym usuwanie wyrobów zawierających azbest powinno zostać zakończone w 2032 r.

Podstawowe znaczenie w tym procesie będzie miało prawidłowe, zgodne z obowiązującymi przepisami, przeprowadzanie usuwania wyrobów zawierających azbest. Z tego względu bardzo istotne jest przybliżenie mieszkańcom informacji dotyczących bezpiecznej eksploatacji i usuwania materiałów azbestowych.

Całkowity koszt usunięcia wszystkich wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Stryków wyniesie ok. 9 222 450 zł.

Wysokie koszty usuwania i unieszkodliwiania azbestu w wielu przypadkach przekraczają możliwości finansowe właścicieli nieruchomości, z tego względu niezbędne jest zapewnienie środków finansowych z funduszu gminnego oraz pozyskiwanie środków z funduszy ochrony środowiska (i innych) na wsparcie działań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

11. Załączniki

Załącznik nr 1

Wykaz podmiotów, które uzyskały decyzję Starosty Zgierskiego zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest, wytwarzanymi na terenie Powiatu Zgierskiego w okresie od 2002 r. do maja 2008 r.

1. **BUDOWNICTWO OGÓLNE**
Krzysztof Czerwiński
Ul. Aleksandrowska 119, 95-100 Zgierz
Tel. (0-42) 717-76-06
Tel. kom. 601-250-128
2. **P.H.U. „EKO-GRUZ”**
Maciej Trojanowski
Ul. Ketlinga 25 m38, 92-431 Łódź
Tel. (0-42) 670-11-61
Tel. kom. 507-053-553
3. **„HYDROGEOTECHNIKA” Sp. z o.o.**
Ul. Ściegiennego 262 A, 25-116 Kielce
Tel. (0-41) 348-06-60
4. **„ALBEKO” Emilia Sieger Sp. J.**
Emilia Sieger, Paweł Sieger
Kotowy, 87-510 Skrwilno
Tel. (0-58) 280-02-87
5. **AZ BEST Sp. z o.o.**
Ul. Locci 30, 02-928 Warszawa
Tel. (0-22) 842-60-55
6. **„ZBIGMAR” Sp. z o.o.**
Ul. Śliwkowa 10, 95-200 Pabianice
Tel. (0-42) 215-73-14
7. **Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane „BUDOMAL”**
Rafał Leśniak
Janów 1 A, 92-701 Łódź
Al. Włókniarzy 221/225, 90-642 Łódź
Tel. (0-42) 205-44-28

8. **„A.M.S.” Piotr Stefankiewicz**
Ul. Obrońców Pokoju 15, 95-100 Zgierz
Tel. (0-42) 716-21-09
9. **„GAJAWI” P.P.H.U**
Gabriel Rogut
Ul. Kopernika 56/60, 90-553 Łódź
Tel. (0-42) 688-43-70
Tel. kom. 501-028-153
10. **„Alter-Tectum”**
Zakład Remontowo-Budowlany
Marek Niewola
Ul. K. Napieralskiego 4/36, 94-056 Łódź
11. **„TRANSPORT-METALURGIA” Sp. z o.o.**
Ul. Reymonta 62, 97-500 Radomsko
Tel. (0-44) 685-41-35
12. **„RAMID”**
Mirosław Bronisław Dec
Ul. A. Kowalskiego 1/54, 03-288 Warszawa
Tel. (0-22) 674-48-58
Tel. 509-199-917
13. **PPUH „BUDO-SERWIS”**
Tadeusz Kapusta
Ul. Kryształowa 20, 91-528 Łódź
Tel. (0-42) 659-71-83
Tel. kom. 604-994-144
14. **„Sinta-Polska” Sp. z o.o.**
Ul. Armii Krajowej 86, 05-075 Wesola Warszawa
Tel. (0-22) 812-62-54
Tel. kom. 601-827-847
15. **Przedsiębiorstwo Budownictwa**
Lądowego MJ Sp. z o.o.
Chlebnia 48, Reguły
05-825 Grodzisk Mazowiecki
Tel. (0-22) 724-32-39
16. **„ALGADER HOFMAN” Sp. z o.o.**
Ul. Wólczyńska 133 budynek 11B
01-919 Warszawa
Tel. (0-22) 864-94-97
Tel. (0-22) 864-94-99
Tel. (0-22) 864-98-12
Tel. (0-22) 834-73-53
Tel. (0-22) 834-75-80
Tel. kom. 603-124-853
17. **Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe**
“JUKO” Jerzy Szczukocki
Ul. Zamurowa 8, 97-300 Piotrków Trybunalski
Tel. (0-44) 732-69-63 do 65
Tel. (0-44) 649-94-23
Tel. (0-44) 649-94-24

18. **Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy oraz Remontowo-Ogólnobudowlany „SPRZĘT-BUD”**
Kazimierz Sosnowicz
Nowy Janów 40, 97-415 Kluki
Tel. (0-44) 635-43-06
Tel. (0-44) 635-42-71
19. **„CLIMBEX”**
KACZMAREK, KANTORSKI Sp. J.
Krzysztof Kantorski, Paweł Kaczmarek
46-021 Brzeziny
Tel. (0-77) 423-62-57
20. **POLONICA Sp. z o.o.**
Ul. 1 Maja 191, 25-655 Kielce
Tel. (0-41) 345-56-40
21. **INFINITY POLAND Sp. z o.o.**
Pl. Dąbrowskiego 1, 00-057 Warszawa
22. **Firma WEKO Sp. J.**
Grzegorz Kociuba, Tomasz Wesołowski
Ul. Koszarowa 7, 95-100 Zgierz
Tel. (0-42) 716-99-16
Tel. (0-42) 716-99-88
Tel. (0-42) 715-43-94
23. **PPU „TEMIPOL” Sp. z o.o.**
Ul. Konduktorska 42, 40-155 Katowice
Tel. (0-32) 258-90-04 do 09
24. **Zakład Murarski „ADMAR”**
Marek Markiewicz
Ul. Zachodnia 32, 63-300 Pleszew
Tel. (0-62) 742-51-39
Tel. kom. 604-143-147
25. **Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacyjnych i Antykorozyjnych „TERMOEXPORT”**
Mgr inż. Janusz Brzuchalski
Ul. Żurawia 24/7, 00-515 Warszawa
Tel. (0-22) 821-34-67
Tel. (0-22) 621-21-97
26. **Firma Handlowo-Usługowa**
Psut Edyta
Ul. Siedmiodomki 13
97-200 Tomaszów Mazowiecki
Tel. (0-44) 725-21-74
27. **Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane „ACTIVE”**
Mgr inż. Witold Juchnowicz
Ul. Pabianicka 80a
95-070 Aleksandrów Łódzki
Tel. (0-42) 712-30-92

28. **„SKORTEX”**
Mariusz Jejmocki
Ul. Lniana 24 m.3, 91-158 Łódź
Tel. kom. 603-365-910
29. **„PRUSZYŃSKI-KAŁUŻNY” Sp. z o.o.**
Ul. Rudzka 43, 95-030 Rzgów
Tel. (0-42) 214-27-42
Tel. (0-42) 227-80-70
30. **„SPE-BAU” Sp. z o.o.**
Ul. Mielecka 21/1, 53-401 Wrocław
Tel. (0-71) 361-46-12
31. **Przedsiębiorstwo Produkcyjno-
Usługowo-Handlowe „BUDIMUS”**
Słoma Mieczysław Spółka Jawna
Ul. Jagiellońska 4, 99-300 Kutno
Tel. (0-24) 254-66-21
32. **„NESCO-POLSKA” Sp. z o.o.**
Ul. Kopernika 58, 05-501 Piaseczno
Tel/fax. (0-22) 737-01-13
33. **CENTRUM GOSPODARKI
ODPADAMI AZBESTU
I RECYKLINGU „CARO”**
Roman Kulik
Ul. Bohaterów Monte Casino 4/12
22-400 Zamość
Tel. (0-84) 627-30-13
Tel. kom. 608-435-133
34. **PRZEDSIĘBIORSTWO
BUDOWNICTWA KOMUNALNEGO
„ZACHÓD”**
Ul. Kasprzaka 6, 91-083 Łódź
Tel. (0-42) 632-82-20
Tel. (0-42) 632-14-68
Tel. (0-42) 632-13-57
Fax. (0-42) 633-93-88
35. **Przedsiębiorstwo Wielobranżowe
„WIDEXPOL”**
Bogusław Sikora
Ul. Szadkowska 78
98-220 Zduńska-Wola
36. **Zakład Ogólnobudowlany**
Janusz Ciesielski
Stary Imielnik 33, 95-010 Stryków
Tel. (0-42) 710-93-05
37. **Przedsiębiorstwo Produkcyjno-
Handlowo-Usługowe
„ABBA-EKOMED” Sp. z o.o.**
Ul. Poznańska 152, 87-100 Toruń

- Tel. (0-56) 654-86-70
Tel. (0-56) 654-86-71
38. **R & M PLETTAC Sp. z o.o.**
Ul. Kościuszki 19, 63-500 Ostrzeszów
Tel. (0-62) 587-01-00
Fax. (0-62) 586-17-00
39. **Zakład Usług Komunalnych „HAK”**
Stanisław Burczyński
Ul. Próchnika 25, 97-300 Piotrków
Tel. (0-44) 649-96-84
40. *Tomasz Matuszewski*
Krzysztof Matuszewski
Jacek Matuszewski
T.K.J. Matuszewski Spółka Jawna
Ul. Por. Krzycha 5
86-300 Grudziądz
Tel. (0-56) 465-48-88
Tel. (0-56) 465-48-92
41. **Przedsiębiorstwo Produkcyjno-
Handlowo-Usługowe „DACHPOL”**
Tomasz Anyszewski
Ul. Kopernika 12/10, 95-015 Głowno
Tel. (0-42) 719-36-00
42. **„BGJ” Sp. z o.o.**
Ul. Dąbrowskiego 19, 95-100 Zgierz
Tel. (0-42) 719-02-36
43. **Firma Remontowo-Budowlana „UTIL”**
Stanisław Załona
Ryczówek, ul. Dolna 8
32-310 Klucze
Tel./fax (0-32) 642-03-11
Tel. kom. 600-290-778
44. **„EX-MAG” Sp. z o.o.**
Ul. Kościelna 1, 95-035 Ozorków
45. **Zakład Transportu i Sprzętu Ciężkiego**
„TRANS-KOP”
Sławomir Sulkowski
Siecień 81a, 09-413 Sikórz
Tel. (0-24) 365-60-87
Fax. (0-24) 365-60-89
46. **Firma Wielobranżowa**
„WOLT CENTER”
Grzegorz Lewandowski
Nowa Biała 1a
09-411 Stara Biała
Tel. (0-24) 365-63-92

47. **„BUD-SYSTEM”**
Michał Adamiak
Ul. Próchnika 20
90-708 Łódź
48. **Zakład Remontowo-Budowlany**
„AMBROŻY”
Wiesława Śliwińska, Kazimierz Ambroży
Spółka Jawna
Ul. Meissnera 1/3 lok. 222
03-982 Warszawa
Tel/fax. (0-22) 831-07-64
49. **Zakład Remontowo-Budowlany**
Stanisław Karolczak
Ul. Przelajowa 10 m.56
94-044 Łódź
Tel. (0-42) 686-67-37

Załącznik nr 2 (wzór)

OCENA

stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Miejsce/ obiekt/ urządzenie budowlane /instalacja przemysłowa: .....

Adres miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej:

.....
 .....

Pomieszczenie: .....

Rodzaj/nazwa wyrobu ¹⁾ .....

Ilość wyrobów (m², tony) ²⁾ .....

Grupa / Nr	Wyrób - rodzaj	Ocena	Przyjęta punktacja
I.	Sposób zastosowania azbestu		
1.	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)		30
2.	Tynk zawierający azbest		30
3.	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1.000 kg/m ³)		25
4.	Pozostałe wyroby z azbestem		10
II.	Rodzaj azbestu		
5.	Azbest chryzotylowy		5
6.	Inny azbest (np. krokidolit)		15
III.	Struktura powierzchni wyrobu z azbestem		
7.	Rozluźniona (naruszona) struktura włókien		30
8.	Mocna struktura włókien, lecz bez albo z niewystarczającą powłoką farby zewnętrznej		10
9.	Pomalowana i nieuszkodzona powłoka zewnętrzna		0
IV.	Stan zewnętrzny wyrobu z azbestem		
10.	Duże uszkodzenia		30 ³⁾
11.	Małe uszkodzenia		10 ⁴⁾
12.	Brak		0
V.	Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem		
13.	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac		15
14.	Wyrób przez bezpośrednią dostępność narażony na uszkodzenia (do wysokości 2 m)		10
15.	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne		10
16.	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania		10
17.	Wyrób narażony na działanie czynników atmosferycznych (na zewnątrz obiektu)		10
18.	Wyrób znajduje się w zasięgu silnych ruchów powietrza		10
19.	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne		0
VI.	Wykorzystanie pomieszczenia		
20.	Regularnie przez dzieci, młodzież lub sportowców		35
21.	Trwałe lub częste przebywanie w pomieszczeniach innych osób		30
22.	Czasowo wykorzystywane pomieszczenie		20
23.	Rzadko wykorzystywane pomieszczenie		10
VII.	Usytuowanie wyrobu		
24.	Bezpośrednio w pomieszczeniu		30
25.	Za zawieszonym, nieuszczelnym sufitem lub innym pokryciem		25
26.	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)		25
27.	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym		10

Suma punktów oceny

.....

Stopień pilności I
(wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie)

65 i więcej punktów

Stopień pilności II
(ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku)

powyżej 35 do 60 punktów

Stopień pilności III
(ponowna ocena w terminie do 5 lat)

do 35 punktów

UWAGA: podkreślić należy tylko jedną pozycję w grupie, jeśli wystąpi więcej niż jedna, podkreślić należy najwyższą punktację. Zsumować ilość punktów, ustalić ocenę końcową i stopień pilności.

.....
Oceniający nazwisko i imię

.....
Właściciel / Zarządca

.....
Adres

data .....

- 1) Według klasyfikacji wyrobów przyjętych w sprawozdaniu rocznym - [załącznik nr 2](#) do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).
- 2) Zgodnie z inwentaryzacją i sprawozdaniem rocznym - § 7 wymienionego w odnośniku 1 rozporządzenia.
- 3) Duże uszkodzenia - widoczne pęknięcia lub ubytki na powierzchni równej lub większej niż 3 % powierzchni wyrobu.
- 4) Małe uszkodzenia - brak widocznych pęknięć, a ubytki na powierzchni mniejszej niż 3 % powierzchni wyrobu.

Załącznik nr 3 (wzór)

INFORMACJA^{*)}
O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾ I MIEJSCU ICH WYKORZYSTYWANIA

1. Miejsce, adres
.....
.....
2. Właściciel/zarządca/użytkownik^{**)}:
  - a) osoba prawna - nazwa, adres.....
.....
  - b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres.....
.....
3. Tytuł własności .....
4. Nazwa, rodzaj
wyrobu²⁾.....
.....
5. Ilość (m², tony)³⁾.....
6. Przydatność do dalszej
eksploatacji⁴⁾.....
7. Przewidywany termin usunięcia wyrobu:
  - a) okresowej wymiany z tytułu zużycia wyrobu⁵⁾.....
  - b) całkowitego usunięcia niebezpiecznych materiałów i substancji.....
.....
8. Inne istotne informacje o wyrobach⁶⁾
.....
.....

(podpis)

Data.....

Objaśnienia:

^{*)} Zgodnie z wzorem zamieszczonym w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – Dz. U. 2003, Nr 192, poz. 1876.

^{**)} Niepotrzebne skreślić.

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1% azbestu.

²⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest -
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe, - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione - szczeliwa azbestowe, - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki, - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura.

³⁾ Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, pomiar z natury).

⁴⁾ Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” – załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest.

⁵⁾ Na podstawie corocznego rozporządzenie ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny.

⁶⁾ Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest.

Załącznik nr 4 (wzór)

INFORMACJA^{*)}
O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾, KTÓRYCH WYKORZYSTYWANIE
ZOSTAŁO ZAKOŃCZONE

1. Miejsce, adres

.....
.....

2. Właściciel/zarządca^{**)}:

a) osoba prawna - nazwa, adres.....

b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres.....

3. Tytuł własności

.....
.....

4. Nazwa, rodzaj wyrobu²⁾

.....
.....

5. Ilość (m², tony)³⁾

.....
.....

6. Rok zaprzestania wykorzystywania wyrobów

.....
.....

7. Planowane usunięcia wyrobów:

a) sposób.....

b) przez kogo.....

c) termin.....

8. Inne istotne informacje⁴⁾.....

.....

.....
(podpis)

Objaśnienia:

^{*)} Zgodnie z wzorem zamieszczonym w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – Dz. U. 2003, Nr 192, poz. 1876.

^{**)} Niepotrzebne skreślić.

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1% azbestu.

²⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione.

³⁾ Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, spis z natury).

⁴⁾ Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Strykowie

Paweł Kasica